

Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi

Derleme Makalesi

Küresel Kentlerde Stratejik Planlamanın Kimlik Üzerine Etkisi

Ezgi AKÇAM

*Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Düzce Üniversitesi, Düzce, TÜRKİYE
ezgiakcam@windowslive.com*

ÖZET

Kentler sahip oldukları ekonomik ve sosyal akışkanlar sayesinde küreselleşme sürecinden en çok etkilenen alanlardır. Yaşanan küresel değişimler kentlerin sahip olduğu imaj ve kimlik üzerinde de etkili olmuş kentler gerek makro ölçekte gerekse mikro ölçekte hızlı bir dönüşüm içerisine girmişlerdir. Bu dönüşüme bağlı olarak kentsel planlamanın çözüm bulması gereken sorunlarda değişiklik göstermiştir. Küreselleşmeye paralel olarak 1990'ların başlarında stratejik planlama yaklaşımı ortaya çıkmıştır. Stratejik mekânsal planlama esnek yapısı, katılımcı anlayışı ön plana çıkarması, kamu-özel sektör arası iş birliklerini desteklemesi, uzun dönemli yaklaşımlar sunması, yönetim anlayışına değişiklik getirmesi gibi özellikleriyle küresel dönemin kentsel sorunlarına çözüm bulmayı hedeflemektedir. Bu özellikleriyle stratejik mekânsal planlama, kentsel kimliğin korunması ve gelişmesi üzerinde de etkili olmuştur. Bu çalışmada stratejik planlama ve kent kimliği arasındaki ilişkiye ayrıntılı olarak değinilmiştir.

Bu araştırmanın amacı küreselleşme süreci ile ortaya çıkan stratejik mekânsal planlama, kent markalaşması ve kentsel dönüşüm kavramlarının kent kimliği üzerindeki etkilerini anlatmaktır. Bu çalışmada ağırlıklı olarak kavramlar arası ilişkiyi saptama ve bu kavramlar üzerine yapılmış olan çalışmalarını değerlendirmek amaçlı literatür tarama yöntemine başvurulmuş ve çalışma kapsamında stratejik mekânsal planlama, küreselleşme, kentsel dönüşüm ve kent markalaşması ve kentsel kimliği konularını ele alan çalışmalar irdelenmiştir. Çalışma kapsamında öncelikle stratejik mekânsal planlama konusu ele alınarak bu planlama türünün avantaj ve dezavantajlarından bahsedilmiştir. Sonrasında kimlik ve imaj kavramlarının geçmişten günümüze nasıl şekillendiği ve günümüz kentlerine yansımaları üzerinde durulmuştur. Küreselleşme sürecinin kent üzerindeki ve planlama üzerindeki etkileri tartışılmıştır. Stratejik mekânsal planlama, küreselleşme, kentsel dönüşüm, kent markalaşması kavramlarının birbirleriyle bağlantılı olduğu ve kentsel kimliği de etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Kentsel kimlik, Stratejik planlama

The Effects of Strategic Planning on Identity of Global Cities

ABSTRACT

The cities are the most effected domains of globalisation because of their economical and social dynamics. Global changes have effected city's image and identity, also citys entered into a rapid change in both macro and micro perspective. Therefore urban planning solutions are also changed. In parallel with globalisation, strategic planning has shaped in the early of 1990's. Strategic planning aiming to find solutions to current time's urban problems with it's flexible structure, bringin participating to the fore, supporting private - goverment

interoperability, offering long-termed solutions, bringing about a chance to manner of rule attributes. With this attributes, strategic planning also effected saving of urban identity and development. In this research it is broadly mentioned about the relationship between strategic planning and urban indetity.

Aim of this research is explaining strategic urban planning due to globalisation process, urban branding and effects of the urban transformation concepts over urban identity. In this research literature review is mostly used to understand the relationship between terms and, evaluating the study about the terms. Also within the study, strategic spatial planning, globalisation, urban transformation, urban branding and urban identity studies were approached. In the study, first strategic spatial planning is evaluated and it's advantages and disadvantages is mentioned. After that, identity and image terms are examined in chronical perspective as from changes in past to feature and how it is now. Spatial planning, globalisation, urban transformation, urban blanning and urban branding are also identified.

Keywords: Globalization, Urban identity, Strategical planning

I. GİRİŞ

BAŞTA ekonomik nedenlere bağlı olarak, küreselleşme ile birlikte mekanların homojenleşerek birbirine benzer özelliklere sahip olduğu ve tüm dünyanın küresel kentlerinde birbirine benzeyen mimari yapılar, kentsel tasarım projeleri ve taklit edilen kentlerin ortaya çıktığı görülmektedir. Bir taraftan kentlerinin markalaşması istenerek bu benzeşmeler ile eşit koşullara sahip olunabileceği düşünülmekte, diğer taraftan ise yerel kimliğin korunmasının da küresel pazar için kendilerine önemli bir katkı sağlayabileceğini fark ederek kendi çelişkilerini yaşamaktadırlar. Özellikle kendine özgü mimari dokusu, karakteri bulunan ve kentin yaşayanları için özel bir anlam ifade eden kentsel mekanların küresel markalar ve projeler ile buluşurken, yaşanan kimlik kayıpları kentsel alanlar üzerine çalışan uzmanlar tarafından da kaygı ile karşılanmaktadır (Yazgı ve Kutay Karaçor, 2015).

Ayrıca, küreselleşme ve yoğun göç ile birlikte kentsel kimliğin kaybolmasının, kentin yeni göç eden grupları ile eski sahipleri arasında bütünleşmeyi de zorlaştırdığı ve sosyal sürdürülebilirliğin sağlanması konusunda kaygılara neden olduğu (Kutay Karacor, 2014a), ifade edilmektedir.

Bu çalışma kapsamında ortaya çıkan araştırma soruları ise:

- Küreselleşme süreci ve kentsel dönüşüm projeleri kent kimliğini nasıl etkilemektedir?
- Kent markalaşmasının kent kimliğine olumlu veya olumsuz etkisi var mıdır?
- Stratejik mekânsal planlamanın avantajları ve dezavantajları nelerdir?

Çalışma yukarıda verilen araştırma sorularına cevap aranarak, kentsel kimliğin korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanması için literatüre katkı sağlamak hedeflenmiştir.

II. KÜRESEL KENT EKSENİNDE MARKALAŞMA OLGUSU

Küreselleşme, farklı ülke toplumlarını tek tipleşmeye, ortak bir kültür oluşturmaya iten veya gelişmiş ülkeler lehine işleyen bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Küreselleşmenin kurallarına uymayan toplumların 21.yy'da yeri olmadığını savunan söylemlerde literatürde yer almaktadır(Özden, 2008). Küreselleşme sürecinde, çağdaş ve dinamik ilişkiler doğrultusunda yerlerin kimliği ve kalitesinin

küresel ağ içinde bulunması oldukça önem taşımaktadır. Karmaşık bir süreç olarak küreselleşme ve kentsel gelişim sürecinde kabul edilmesi gereken kültürler, ilgi ve ihtiyaçları açısından çeşitlilik taşımaktadır (Mrdenovic, 2011). Küreselleşme, uluslararası ilişkilerin gelişiminde yeni bir aşama, eskinin bitişi ya da yeninin başlangıcını belirten bir durum değil; modernite de yaşanan karışıklıkları küresellik sorununa dönüştürerek bu süreci devlet-toplum ilişkisine indirgeyen bir ayrılık ve kopma olarak görülmektedir (Eryentü, 2015).

Küreselleşme nedeniyle kentlerde yaşanan değişimler;

- Kentlerin göç alması
- Artan göçlerle kişilerin birbirine yabancılaşması.
- Çok hızlı zenginleşme olması.
- Yabancılarla ve bilinmeyene yönelik korkuların başlaması.
- İnsanların yaşadıkları mahalleleri değiştirmek zorunda kalması.
- Çok merkezli kent yapısının ortaya çıkması
- Kamusal alanların kullanımlarının korkuya bağlı olarak azalması
- Rezidansların yapılmasıyla suç çevresinin artması.
- Sosyal sınıflara göre mekan ayrımı başlaması.
- Kent dışında villalara gidilerek uydu kentlerin ortaya çıkması.
- Sosyal patlamaların ortaya çıkması.
- Kentsel yaşamın renksizleşerek kamusal alanın kaybolması (Kutay Karaçor, 2014b).

Kentsel yapı ve onun tüm bileşenleri küreselleşme karşısında değişim gösterdikçe kentte yaşanan sorunlarda değişim göstermiştir ve böylelikle planlamanın çözüm bulması gereken sorunların niteliği de değişmiştir. Planlama anlayışı değişerek stratejik planlamanın önemi artmıştır.

Birçok girişimci dünya kenti, kültürel şehirler, kompakt şehirler, yaratıcı şehirler ya da sonsuz şehirler gibi terimleri kullanarak kentsel alanları yeniden tanımlamak için girişimlerde bulunmuştur. Kentsel yönetim alanında birçok şehirde, kentsel politika bir araç olarak 'kentsel canlanmayı' hedef almış ve yaratıcı şehirler yada marka kentler olmak amacı ile çeşitli eylemler başlatmışlardır (Okano ve Samson, 2010). Kentsel markalaşma ticari marka uygulamalarından türemiştir ve kentsel mekan tıpkı diğer markalar gibi kontrol edilebilir ve pazarlanabilir bir meta olarak ele alınmıştır. Eleştirel literatür kentsel markalaşmayı, neoliberal yönetim ve soylulaştırma stratejilerinin arasındaki bağlantılara dikkat çekmiştir. Kendi çıkarlarına göre kentsel mekanın elitler, yerel yönetim ve medya koalisyonu tarafından kontrol edilmesi ve bu markalaşmanın yukarıdan aşağıya dayatılması markalaşmanın eleştirilmesine neden olmuştur (Bookman, 2014).

Küreselleşme çağında yatırımlar için çekici hale gelmek, yerel ekonomik kalkınmanın ana hedeflerinden biridir. Kentler, fiziksel, ekonomik, sosyal ve kültürel planlar yoluyla farklı tipte kullanıcıların (kentliler, yatırımcılar ve ziyaretçiler) beklentilerini karşılama çabası içinde birbirleri ile rekabet halindedirler. Kent markalaşması verilen bu mücadelenin bir parçası gibi değerlendirilebilir. Küresel sisteme eklenme aracı olarak üstlendiği rol sebebiyle marka olma çabası içine girmiş, kent ve kent yönetimi için "markalaşma" olgusu da kentin sosyo-ekonomik gelişimi için bir araç olmuştur. Kentin güçlü ve pozitif yanlarını ve kentin karakteristiklerini istenilen kitlelere yayan güçlü araçlar oluşturmayı hedefleyen bütünsel ve kapsamlı bir süreçtir (Peker, 2006).

III. STRATEJİK MEKANSAL PLANLAMA VE KİMLİK İLİŞKİSİ

Sadece kentsel mekânsal planlama alanında değil iş dünyasında da çeşitli sektörler tarafından da başvurulmuş stratejik planlama, sonuçların planlanması işi olup girdilerden çok sonuçlara odaklı bir yapıya sahiptir. Stratejik mekânsal planlamanın amacı değişimin planlanması olduğu için değişimi destekleyen dinamik bir yapıya sahiptir ve geleceği yönlendirmektedir. Esnek bir sistem olması düzenli olarak gözden geçirilmesini ve değişen şartlara uyarlanmasını gerektirmektedir. En önemli özelliklerinden biri katılımcı anlayışın benimsendiği bir yaklaşım olmasıdır. Planın başarıya ulaşması için ilgili tarafların, diğer yetkililerin, idarecilerin ve her düzeydeki kişilerin katkısı ve ortak çabası ve desteği son derece önemlidir. Stratejik planlamanın kesin şekillerinin olmaması, onu farklı kuruluşların değişen yapı ve ihtiyaçlarına uyarlanabilmesini sağlayan esnek bir araç haline dönüştürmektedir. Stratejik planlama neredeyiz? nereye gitmek istiyoruz? gitmek istediğimiz yere nasıl ulaşırız? ve başarımızı nasıl takip eder ve değerlendiririz? sorularına cevabını arar ve bu sorulara verilen cevaplar stratejik planlama sürecini oluşturmaktadır (Özalp, 2006). Stratejik planlama gelecekteki olası sorunları ve finansman yaratma, yeni çözümler için sosyal arenalarda içinde tartışan işbirliği ve sistematik planlama ile rasyonel ve işbirlikçi bir yaklaşım sağlamaktadır (Mrdenovic, 2011). Stratejik planlamanın tam da bu esnek, sonuca odaklı, değişim isteyen ve uyarlanabilir yapısı küreselleşmenin ihtiyaçlarına cevap verebilir bir yapıya dönüştürmektedir.

Küreselleşme kavramı kentleri, planlamayı ve kentsel dönüşüm olgusunu da etkisi altına almıştır (Mrdenovic, 2011). Ekonomik, toplumsal ve mekansal pek çok kent planlama eylemini, yasaları, politikaları, ekonomik karar ve tercihleri içeren çok çeşitli aktörlerin yer alabildiği bir eylemler bütünü olarak tanımlanmış kentsel dönüşüm olgusu, 1980'li yıllardan önce var olan dünya sistemi içerisindeki yeri ile 1980 sonrası küreselleşme ve sürdürülebilirlik kavramları çerçevesinde yeniden şekillenen yeri oldukça farklılık göstermektedir (Demirsoy, 2006). 1960'larda daha çok savaş ve afet sonrasında zarar gören kentsel alanların dönüştürülmesi ele alınırken, günümüzde özellikle kent merkezinde kalan ve oldukça yüksek rant değerine sahip olabilecek alanların dönüşümü ele alınmakta ve bu alanlar, küresel kentin hizmetine sunulmaktadır.

Kentsel dönüşüm projeleri önemli boyutta rant yaratmaktadır, fakat yalnızca rant amacıyla çöküntü sürecine girmiş kent parçalarını altın bir tepsi içinde yeni bir sosyal tabakaya sunmanın ve eski sakinleri buradan dışlamanın, ilkesel bazda, kamu yararı ve planlama mantığıyla bir ilgisi bulunmamaktadır. Kentsel yenilemenin amacı, hiçbir zaman, rant kaygısıyla çöküntüye sürüklenmiş alanları gerçek sahiplerini yerlerinden ederek yüksek gelir grubuna pazarlamak olmamalıdır (Özden, 2008).

Lynch (1960)'e göre, kimlik, bir nesnenin diğer nesnelere arasındaki fark edilebilir olma durumudur ve insan çevre bileşenlerini ve bu bileşenlerin ilişkilerini kendi beklentileri ve amaçları doğrultusunda seçer, zihninde organize eder, anlamlandırır ve böylece o çevreye ait bir imaj edinir. Bu süreç karşılıklı etkileşime ve insanın uyum yeteneğine bağlı olarak gelişir. Bir kentte yapısal çevrenin kimliği, bir yandan kent kimliğinin önemli bir parçasını oluştururken, diğer yandan da o kentteki toplumsal ve kültürel yaşama ilişkin ipuçları verir. Yapılı çevrenin kimliğini oluşturan değerlerin zenginliği, kentteki sosyal ve kültürel yaşantı zenginliğinin de ifadesidir çünkü kolektif kimlikler, sosyal yaşamın mekansallaşması aracılığıyla kurulan sosyal yapılar olarak görülmektedirler. Ayrıca, yapısal çevrenin kimliği ile toplumun sosyal ve kültürel kimliği karşılıklı olarak birbirini etkilemektedir. Bu nedenle, bir kentte tüm yaşamı organize eden fiziksel çevrenin kimliğini oluşturan değerler, büyük önem taşımaktadır (Biol, 2007).

Bir kentin kimliğinin tanımlanması yapılırken o kentin çok iyi izlenmesi yani; doğal çevresi, coğrafyası, geçirmiş olduğu kültürel süreç, gelenek ve görenekler, inanç sistemi, ekonomik yapısı, politik, yasal ve yönetsel çerçevesinin tanımlanması gerekmektedir. Bu izlemenin neticesinde ortaya konulacak olan yorum ve bu yorumun algılanması kentin kimliğini tanımlamış olacaktır (Demirsoy, 2006). Kent kimliğini oluşturan bileşenler doğal, beşeri ve insan eliyle yapılmış çevreden kaynaklanan unsurlarla değerlendirilebilir (Önem ve Kılınçaslan, 2005).

Eşsiz değerlere sahip kültürel miras hoşgörü ve demokrasiye dayalı kent kimliğinin önemli bir faktörü olarak görülmektedir. Kültürel çeşitlilik kent kimliğinin eşsiz bir parçası olarak kültürler arasındaki farklılıkları hoşgörü ve saygı temelinde birbirine bağlar. Kültürel miras sosyo-ekonomik potansiyel olarak tanınır ve her ülke sürdürülebilirliği için alternatif stratejiler geliştirmelidir (Mrdenovic, 2011).

IV. BULGULAR

Yukarıda anlatılan kavramların tanımlarına ve kentsel ortamda görülen olgulara bakıldığında kentsel dönüşüm ve kent markalaşmasının çoğunlukla ekonomik rant sağlamak amaçlı olduğu ve kentsel kimliği olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır. Küreselleşme süreciyle ortaya çıkan stratejik planlama, kentsel dönüşüm, kent markalaşması kentleri homojenleşmesine sebep olup kimlik kaybı yaşamalarına neden olmaktadır. Her birey birbirinden farklı özelliklere ve kültüre sahiptir ve onları tek kalıp içine sokmak yanlıştır.

Lynch(1960)'in de ifade ettiği gibi, kimlik bir nesnenin diğer nesnelere arasındaki fark edilebilir olma durumudur. Bu nedenle bir kentin kimliğinden bahsedebilmek için onu tanımlayan ve diğer kentlerden ayırt edilebilmesini sağlayan unsurların var olabilmesi gerekmektedir. Kentler sadece yapısal elemanların, köprülerin, otoyolların, motorlu taşıtların bulunduğu, insanların yaşamlarını sürdürdükleri alanlar değildir. Kentte yaşayan insanlar, buldukları mekana anlamlar yüklerler, mekana bağlanırlar ve böylece kent anlam kazanır ve anıların ve ortak değerlerin var olduğu bir alana dönüşür. İnsanların kente bu şekilde bağlanabilmeleri için de kentte var olması gereken unsurlar bulunmaktadır. Bir mekan iyi tasarlanmalı, doğayla bir bütün olmalı, korunmuş kültürel ve tarihi mirasa sahip olmalıdır. Demirsoy(2006)'a göre Bir kentin kimliğinin tanımlanması yapılırken o kentin çok iyi izlenmesi yani; doğal çevresi, coğrafyası, geçirmiş olduğu kültürel süreç, gelenek ve görenekler, inanç sistemi, ekonomik yapısı, politik, yasal ve yönetsel çerçevesinin tanımlanması gerekmektedir.

Kentsel dönüşüm olgusu ile hızlanan kent markalaşması süreci özellikle toplumun dezavantajlı grupları ve alt gelir grupları dikkate alınmadan devam etmektedir. Ertaş (2011) "Türkiye'de, kentsel dönüşüm denilince akıllara gecekonduların dönüşümünün geldiğini ve kentsel dönüşümün doğasına aykırı olarak, kentlerin farklı sorunlarına karşı genellikle tek ve aynı çözümlerin uygulandığını ve yerleşime ilişkin ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlar genellikle dikkate alınmadığını ifade etmiştir. Kentsel dönüşüm ve hızlı nüfus artışı ile birlikte kurulan yeni yerleşim alanlarının da, kentsel mekanda idealize edilen sosyal sürdürülebilirliğin sağlanması konusunda yetersiz kalabileceğine yönelik eleştiriler bulunmaktadır (Kutay Karaçor ve Köylü, 2014). Küreselleşme ile birlikte kentler hızla göç almakta, artan göçler ile birlikte insanlar birbirlerine yabancılaşmakta ve artan kiralar sonucunda kentliler yaşadıkları mahalleleri terk etmek zorunda kalmaktadır. Bu durum beraberinde sosyal ayrışma olgusunu da ortaya çıkarmakta (Okano ve Samson, 2010) ve kentli gruplar arasında ayrışmaya neden olmaktadır. Göçlerle beraber farklı kültürler bir araya gelmiştir ve bu kültürler arasında kentin kimliği ile bütünleşecek ortak değerlerin oluşturulması

gerekmektedir. Landry (2003), farklı grupların birbirlerini tanıması gerektiğini böylece bu kültürlerin, kentin kozmopolit gelişimine katkı sağlayacağını (Okano ve Samson, 2010), ifade etmiştir. Özdede ve diğ (2013) büyük kentlerde olan kentsel dönüşüm projelerinin, sürdürülebilir kent modeli ilkelerinden biri olan katılımcılığı yeterince dikkate almaması sonucunda, kentleri eski kimliklerinden bağımsız ve ruhsuz bir yapılar yığınınına dönüştürdüğünü ifade etmişlerdir.

Kent markalaşması kenti ileri düzeye taşıması gerekirken geriye götürmektedir. Pratt (2011) bu konuyla ilgili “biz yaratıcı şehirler yaparken, politika ve uygulamalarını kullanarak gerçek anlamda gelişen alan haline getirmek için fırsat oluşturmak istiyoruz. Şu anda bunu aksine geriletici bir sosyal anlayışın olduğu görülmektedir” demiştir.

Her ülke, her şehir, her mahalle birbirinden farklı tarihi ve kültürel değerlere sahiptir. Hepsini tek tip yapmak veya insanları yasadıkları yerden alıp başka bir yere atmak kimlik kaybına sebep olmakla birlikte aynı zamanda hiçbir sosyal soruna çözüm olmayacaktır. Hatta oradaki sosyal sorunları başka bir alana taşıyıp o alanda bir sosyal sorunun varlığına sebep olacaktır. İnsanların doğup büyüdüğü, anlamlar yüklediği, anılar biriktirdiği alanları bireysel bağlılıklarını düşünmeksizin değiştirmek, yıkip yeniden yapmak, yenilemek onlara yarardan çok zarar verecektir. İnsanların bağlı olduğu yerlerden dışlamak sosyal patlamalarla beraber çöküntü kentler meydana getirecektir.

Kentsel dönüşüm, kentsel yenileme, kent markalaşma projeleri yapılırken üst gelir grubunun faydalanabileceği alanlar değil orada yaşayan mevcut halkın kişisel istekleri göz önünde bulundurularak, kimlik kaybı yaşamadan, ekonomik rant amaçlı olmayan, öncelik halkın refahı ve orada yaşama özgürlükleri dikkate alınmalıdır. Küresel düşünüp yerel hareket edilmeli ve bir mekanı yere yapan şeyin orada yaşayan kişilerin o alana yükledikleri anlam ve oranın sahip olduğu kimlik olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Eğer bir alan kişisel değerler göz ardı edilip değiştirilip olduğundan farklı bir yer haline gelirse orası artık mekan olmaktan çıkacaktır. Kişi kendini bağlı hissetmediği bir alana sahip çıkmayacak, orada mutlu olamayacak böylece o kentler yok olmaya mahkum olacaktır.

V. TARTIŞMA ve SONUÇ

Küreselleşme süreçlerine bakıldığında kentlerin yapısında meydana gelen değişimler oldukça net bir şekilde görülmektedir. Kent kimliği de bu değişimlerden en çok etkilenen kavramlardan birisidir. Planlama, kentsel dönüşüm, markalaşma çalışmalarının ne derece insan odaklı olduğu ve ne derece doğru yapıldığı tartışılması gereken bir konudur. Bireyleri tekdüze bir kalıba sokmak aile yapıları alıştıkları yaşam düzeni, kültürel değerleri, gelenek ve göreneklerini düşünmeden yapılan çalışmalardan fayda beklemek sadece bir hayal olarak kalacaktır. Küreselleşmeyle rezidansların artması ve bu tür oluşumların kenti ileriye götüreceği düşüncesi yalnızca sürdürülebilirlik kavramının içindeki ekonomik boyutla alakalıdır. Fakat düşünülmesi gereken sosyolojik ve ekolojik boyutları da vardır. Kişiler buldukları alana anlamlar yükleyerek kimlik sahibi olmasını sağlamaktadırlar. Plancılar bu ayrıntıyı iyice analiz etmeli ve buna göre çalışmalar yapmalıdırlar. Bahçeli evde yaşamaya alışmış, mahallesinde komşuluk ilişkileri olan, köşedeki bakkalla her sabah selamlaşan, buldukları mahalleyi sahiplenmiş olan bireyleri rezidanslara ya da apartman dairelerine taşımak, alışmadıkları hayatları sunmak ve uyum sağlamalarını beklemek sosyal patlamalara sebep olacaktır. Kimliksiz kentler ruhsuz renksiz kentlerdir. Kenti geliştirmeye yönelik yapılan çalışmalar sınıf ayrımlarına sebep olmaktadır ve bu bir toplumu çöküntüye sürükleyen bir süreçtir. Kentsel dönüşüm

kentsel yenileme ve markalaşma aslında içeriğine katkı sağlayacak kavramlardır ancak doğru uygulandığında. Doğruluk kavramı kişiye göre göreceli bir kavram olmasına karşın herkesçe kabul gören bir doğru olacaksa oda yalnızca ekonomik değil sosyal ekolojik, tarihsel ve kültürel süreçler iyice düşünülüp asıl olan insandır düşüncesiyle planlamalar geliştirilmeli ve olumlu sonuçlar beklenmelidir.

VI. KAYNAKLAR

- [1] G. Birol, *Arkitekt Dergisi* **514** (2007) 46-54.
- [2] M. S. Demirsoy, *Kentsel Dönüşüm Projelerinin Kent Kimliği Üzerindeki Etkisi (Lübnan-Beyrut-Solidre Kentsel Dönüşüm Projesi Örnek Alan İncelemesi)*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul-Türkiye, (2006).
- [3] E. Kutay Karacor, *European Journal of Sustainable Development* **3(4)** (2014) 253-262.
- [4] E. Kutay Karaçor, P. Köylü, *Kentsel Alanlarda Sosyal Çevrenin Kalite Algısının Farklılaşması ve Belirleyicileri*, **Dünya Şehircilik Günü 38. Kolokyumu**, İstanbul-Türkiye, (2014).
- [5] K. Lynch, *The Image Of The City*, The M. I. T. Press, (1960).
- [6] B. Önem, İ. Kılınçaslan, *İTÜ Mimarlık, Planlama ve Tasarım Dergisi*, **4(1)**(2005), 115-125.
- [7] S. Özdede, E. Karaçor, E. Gültekin, *Kentsel Dönüşüm Projelerinin Peyzaj Mimarlığı Disiplini Açısından Değerlendirilmesi: Düzce İli Örneği*, **Peyzaj Mimarlığı 5. Kongresi**. Adana-Türkiye, (2013).
- [8] T. Mrdenovic, *Journal of Applied Engineering Science* **9(2)** (2011) 305-316.
- [9] H. Okano, D. Samson *Cities* **27** (2010) 10-15.
- [10] A. S. Peker, *Kent Markalama Sürecinde Çağdas Sanat Müzelerinin Rolü: Kentsel Markalması ve Küresel Landmark*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul-Türkiye, (2006).
- [11] A. C. Pratt *City, Culture and Society* **2(3)** (2011) 123-130.
- [12] S. Bookman, *Journal of Consumer Culture* **14(3)** (2014) 324-342.
- [13] M. Eryentü, *Küreselleşme Sürecinde Kimliksizlik* , Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum-Türkiye, (2015).
- [14] S. Özalp, *Sosyo-Mekansal Dinamiklerle Değişen Planlama Yaklaşımı Mekansal Stratejik Planlama ve İstanbul Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi İstanbul-Türkiye, (2006).
- [15] M. Ertaş Selçuk *Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Teknik-Online Dergisi* **10(1)** (2011) 1-18.
- [16] P. P. Özden, *Kentsel Yenileme*, İmge Kitabevi Yayınları, (2008).
- [17] E. Kutay Karaçor, Davranış Psikolojisi Dersi, *Ders Notları*, (2014).
- [18] T. Yazgı, E. Kutay Karaçor, *Küreselleşme Sürecinde Kentsel Mekânların Sürdürülebilir Kimlik Mücadelesi: Teşvikiye Mahallesi Örneği*, **Dünya Şehircilik Günü 39. Kolokyumu**, Trabzon-Türkiye, (2015).